

ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΙ ΣΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ

Του Ιάσονα Κουτούφαρη-Μαλανδρινού

Τα γενόσημα

Ενάμιση μήνα πιο πριν, στα πλαίσια της κοινοβουλευτικής διαμάχης για τα γενόσημα, ο υπουργός υγείας κ. Γεωργιάδης κατηγορήθηκε από την αξιωματική αντιπολίτευση ως «dealer» της πολυεθνικής ανωνύμων γενοσήμων Teva Pharmaceutical Industries Ltd.¹ Η Teva, ισραηλινών συμφερόντων και παγκοσμίως πρώτη στην αγορά των γενοσήμων φαρμάκων, δραστηριοποιείται στην Ελλάδα ήδη από το 2008: κυριάρχησε δε γενικά στον ευρωπαϊκό χώρο μετά την ολοκλήρωση της εξαγοράς της κορυφαίας γερμανικής εταιρείας Ratiopharm τον Αύγουστο του

2010.² Πρόσφατη ευρωπαϊκή νομοθεσία, βάσει της οποίας δημιουργείται στον χώρο του φαρμάκου μία ζώνη ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ του Ισραήλ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης,³ βοήθησε στην εδραίωση της εταιρείας.

Η αιθαλομίχλη

Λίγο καιρό αργότερα, η αιθαλομίχλη κάλυψε για δεύτερο συνεχόμενο χειμώνα τις μεγάλες ελληνικές πόλεις. Η εύλογη απαίτηση φορέων και πολιτών να μειωθεί ο υψηλός ειδικός φόρος κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης και τα «χαράτσια» της ΔΕΗ, αλλά και να συγκρατηθεί η ανοδική τάση της λιανικής τιμής του πετρελαίου δεν έγινε τελικώς δεκτή από την μνημονιακή κυβέρνηση.

Πρώτα πληροφορηθήκαμε ότι η Τρόικα δεν συναινούσε στην υλοποίηση της πρότασης, παρά την προσπάθεια που κατεβλήθη από την κυβέρνηση. Μετά μάθαμε ότι η Τρόικα

¹ Βλ. <http://www.avgi.gr/article/1361262/>.

² Βλ. <http://www.tevapharm.com/media/news/pages/2010/1555528.aspx>.

³ Πρωτόκολλο στην ευρωμεσογειακή συμφωνία σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και του Κράτους του Ισραήλ, αφετέρου, σχετικά με διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή των βιομηχανικών προϊόντων (ΔΣΑ): Παράρτημα για την αμοιβαία αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων [Ορθή πρακτική για την Παρασκευή φαρμάκων (ΟΠΠ)], τμήμα IV, άρθρο 2γ, Επίσημη Εφημερίδα, αριθ. L 001 της 04/01/2013, σελ. 0010: «γ) Η διαπίστωση της συμμόρφωσης κάθε παρτίδας με τις προδιαγραφές είτε από τον παρασκευαστή που είναι εγκατεστημένος σε ένα από τα μέρη, είτε από τον εισαγωγέα, αναγνωρίζεται από το άλλο μέρος χωρίς επανέλεγχο κατά την εισαγωγή από το ένα μέρος στο άλλο».

δεν έπαιξε ρόλο στην εν λόγω υπόθεση, αλλά ότι «η κυβέρνηση πιστώνεται το μέτρο αυτό» (σύμφωνα με την δήλωση του υπουργού οικονομικών). Για να φτάσουμε στο αποκορύφωμα του παραλογισμού: ο κ. Στουρνάρας αναγνωρίζει ότι υπάρχει μία ελλειμματική απόκλιση 353 εκατομμυρίων μεταξύ των προβλεπομένων και των πραγματικών εσόδων από τους φόρους, αλλά ταυτοχρόνως συμφωνεί με τον υπουργό υγείας κ. Γεωργιάδη ότι «το μέτρο της εξισώσεως του φόρου πετρελαίου θερμάνσεως και κινήσεως είναι απολύτως επιτυχημένο».

Οι συσχετισμοί

Την ίδια ώρα που η Ελληνική Πνευμονολογική Εταιρεία προειδοποιούσε για «αύξηση της νοσηρότητας και θνησιμότητας από αναπνευστικές και καρδιαγγειακές παθήσεις», αλλά και «αύξηση του κινδύνου για εμφάνιση καρκίνου του πνεύμονα», η κυβέρνηση συνιστούσε στους πάσχοντες από αναπνευστικά προβλήματα και ιδίως στα άτομα με άσθμα συχνότερη χρήση του χορηγούμενου «ανακουφιστικού φαρμάκου».⁴

Αυτό ίσως να μην αποτελεί την απόδειξη κάποιας αξιόποινης πράξης, αλλά είναι σίγουρα ενδεικτικό της γενικότερης κατεύθυνσης της μνημονιακής κυβέρνησης. Το πρόβλημα της αιθαλομίχλης αφήνεται να γιγαντωθεί διότι είναι προσοδοφόρο. Η ατμοσφαιρική ρύπανση συμβάλλει στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας ποικιλοτρόπως. Πέρα από την εμπορευματοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την ενεργειακή αρχιτεκτονική, η ζήτηση φαρμάκων προσφέρει πιο άμεσα κέρδη στους κεφαλαιοκράτες.

Οι αυξημένες, άλλωστε, ξένες επενδύσεις στον κλάδο των χημικών τα τελευταία χρόνια το αποδεικνύουν. «Η αύξηση αυτή», σύμφωνα με την Invest in Greece Agency, τον επίσημο οργανισμό προσέλκυσης, προώθησης και υποστήριξης επενδύσεων στην Ελλάδα, «οφείλεται κατά κύριο λόγο και στην ανάπτυξη του φαρμακευτικού τομέα κατά την τελευταία περίοδο στην Ελλάδα».⁵ Σχετίζεται μάλιστα άμεσα με την διείσδυση των γενοσήμων φαρμάκων στην ελληνική αγορά⁶, την ίδια στιγμή που η Teva πρωταγωνιστεί στους μειοδοτικούς διαγωνισμούς για την προμήθεια φαρμάκων στο Δημόσιο Σύστημα Υγείας.

Συγκυρία ή Συγχρονισμός;

Τον Ιούνιο του 2013, η Teva εξαγόρασε την MicroDose Therapeutx, μια εταιρεία «φαρμακευτικών σκευασμάτων καθώς και συστημάτων χορήγησης φαρμάκων, που εστιάζει σε τεχνολογίες εισπνεόμενων φαρμάκων και προϊόντα για παθήσεις και λοιμώξεις

⁴ ΚΥΑ οικ. 70601, ΦΕΚ Β' 3272/23-12-2013, άρθρο 3.

⁵ Βλ. <http://www.investingreece.gov.gr/default.asp?pid=21&la=2>.

⁶ Βλ. *Η Ελλάδα 10 Χρόνια Μπροστά*, σελ. 55 επ. [μελέτη που χρηματοδοτήθηκε από τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών και την Ελληνική Ένωση Τραπεζών, και εκπονήθηκε από το γραφείο της McKinsey & Company στην Αθήνα (Δεκέμβριος 2010-Σεπτέμβριος 2011)].

του αναπνευστικού».⁷ Κατά διαβολική σύμπτωση, «η τρέχουσα γκάμα της *MicroDose* περιλαμβάνει το *MDT-637* για τον αναπνευστικό συγκυτιακό ιό (*RSV*) – ένα εισπνεόμενο, χαμηλής δόσης, μικρό μόριο. Πρόκειται για έναν αναστολέα σύντηξης, που εμποδίζει τον πολλαπλασιασμό του ιού και επιτυγχάνεται με την τεχνολογία της *MicroDose*»⁸. Αρωγός στην ανάπτυξη του *MDT-637* είναι η εταιρεία βιοτεχνολογίας *Gilead Sciences*,⁹ διαβόητη για το σκάνδαλο *Tamiflu*.

Να υπενθυμίσουμε ότι ο ιός *RSV* έχει αναγνωριστεί ως το κύριο αίτιο λοίμωξης του κατώτερου αναπνευστικού σε παιδιά ηλικίας μικρότερης του ενός έτους,¹⁰ ενώ πλήθος επισημονικών μελετών επισημαίνουν την έξαρση του ιού σε συνθήκες υψηλής διασποράς ατμοσφαιρικών ρύπων (ιδίως της σωματιδιακής ύλης, του μονοξειδίου του άνθρακα, και των νιτρικών οξειδίων, που αποτελούν τα ουσιώδη συστατικά της αιθαλομίχλης).¹¹

Κάποτε ο *Marx* τόνιζε την οικονομική σημασία των εγκληματιών, υποστηρίζοντας ότι δεν παράγουν μόνον εγκλήματα αλλά επίσης το ποινικό δίκαιο, τους καθηγητές ποινικού δικαίου, τα εγχειρίδια ποινικού δικαίου, την αστυνομία, την ποινική δικαιοσύνη, τους δικαστές, τους ενόρκους, κι «έτσι πραγματοποιείται αύξηση του εθνικού πλούτου»¹². Σήμερα χρειάζεται ίσως να μιλήσουμε για το πώς οι ρύποι, εκτός από την ρύπανση και την αιθαλομίχλη, παράγουν και τις φαρμακοβιομηχανίες, τα γενόσημα, και τα αναμενόμενα καπιταλιστικά κέρδη.

Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα
Σύγχρονη Έκφραση
στις 12 Ιανουαρίου 2014.

⁷ Βλ. <http://www.tevapharm.com/Media/News/Pages/2013/1830349.aspx>, όπως αποδίδεται στα ελληνικά από την εφημερίδα Τα Νέα <http://ygeia.tanea.gr/default.asp?pid=8&articleID=17641&ct=85>.

⁸ όπ.π..

⁹ Βλ. <http://investors.gilead.com/phoenix.zhtml?c=69964&p=irol-newsArticle&ID=1552620&highlight>.

¹⁰ *Tsolia MN et al., Epidemiology of respiratory syncytial virus bronchiolitis in hospitalized infants in Greece, European Journal of Epidemiology 18: 55–61, 2003.*

¹¹ Βλ. εντελώς ενδεικτικά τις βιβλιογραφικές παραπομπές 4-9 στην πρόσφατη μελέτη των *Silvia Vandini et al., Respiratory syncytial virus infection in infants and correlation with meteorological factors and air pollutants, Italian Journal of Pediatrics 01/2013, 39 (1): 1.*

¹² *K. Marx, Θεωρίες για την Υπεραξία, τ. Α', Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα, 1984, σελ. 432.*